

cirea-i ca sănătatea, pentru a o pretui, nu strică să ne părăsească din când în când"... Și continuă moș Arsene să citească, dar mai mult să povestească de la sine, căci citise cartea ceea de mai multe ori: cum un tânăr din bogăți, îndrăgostindu-se de o fată sărăntoacă, în cele din urmă, se lăsa de moștenire, de toată averea și se făcu proletar.

- Da, constată învățătorul, și se vede că-i rus acest *Stonet*. În rusește asta înseamnă că *oftează*. Numai că dacă s-a lăsat de capitalism, n-ar trebui să ofteze, da să se bucure. Ia dă-mi să-ți văd cartea.

Bătrînul i-o dădu, iar învățătorul tipă ca opărit:

- Asta-i carte românească! Ce, voi toți ați venit cu cărți românești?

Nu s-a mai înțeles nimic din acea primă ședință a "Licbez"-ului. Învățătorul se duse zăpăcit, lăsînd cartea pe masă... Oamenii, deruțați, se duseră și ei pe la casele lor.

Cartea "Fecior de bani gata" o am și azi, în rînd cu alte romane captivante, luate din fosta bibliotecă a școlii din satul nostru. Titlurile acelor cărți vorbesc de la sine: "*În împărăția morții albe*", "*Minunile și grozăviile Indiei*", "*Aventurile unui chinez*", editate prin anii '20 - '30 la București.

A doua zi, după acea lecție de "Licbez", comisiile speciale au crotobăit din casă în casă și au confiscat toate cărțile românești găsite. Eu, cu fratele mai mare, am ascuns

cărțile noastre în iesle. Ani mai tîrziu însă, acele cărți, ne-au adus multe bucurii.

În vara anului 1949, chiar în ziua cînd zeci de consăteni au fost deportați în Siberia, la Vadul lui Vodă a fost deschisă o nouă bibliotecă. Într-adevăr, era o bibliotecă foarte bogată, cu opere complete ale multor scriitori clasici ruși și din alte țări, traduse în rusește. Rusa o însușisem repede, încît la absolvirea școlii medii cred că citisem toată literatura cea mai de valoare. Uneori scoteam din ascunzișul nostru cărțile celea românești, le reciteam cu nesaț. Ele îmi mai reaminteau de o cu totul altă lume, din frageda mea copilărie, de timpurile care erau mișelește numite - "timpuri întunecate".

Decenii la rînd ni s-a tot insuflat că am fi fost un popor întunecat, neștiutor de carte, că numai după "eliberarea" din anul 1944, noi, băștinașii, am început să ne civilizăm, datorită ajutorului "fratelui mai mare". Dar oamenii din generația mea și cei mai vîrstnici, își amintesc bine că tocmai în acei ani interbelici în Basarabia s-a făcut carte serioasă, fără "Licbez"-uri, fără foame și fără deportări. O rețea bine organizată de biblioteci cuprindea toate localitățile, în librării cărțile, cu tematică variată, costau foarte ieftin, fiind scrise într-o limbă limpede, curgătoare, ca apa Nistrului ce vine din Carpați.

IN MEMORIAM

A emanat căldură și înțelepciune...

O prima întîlnire cu Biblioteca "Târgoviște" a fost într-o zi de iarnă, o zi geroasă și plină de zăpadă. Din exterior biblioteca nu se deosebea cu nimic de altele, însă intrînd în ea, ni s-a părut că am pășit într-o lume aparte a cunoștințelor. Flori peste tot... ce creau un mic paradis verde, iar cărțile de pe rafturi te îmbiau să le citești. Dar mai era ceva, era sufletul acestei biblioteci. Mult timp am căutat să des-

cifrăm enigma care face această bibliotecă deosebită de altele și am găsit răspuns, cunoscînd-o pe Raisa Osaci - directorul acestei biblioteci. Anume ea îi întîmpina pe cititori și îi ajuta să aleagă cărțile necesare, veghea procesul de acumulare a cunoștințelor. Copiii, ieșind din bibliotecă, erau alții, mîinile fermecate ale dnei Raisa, cum îi ziceau ei, îi făcea să se îndrăgostească de carte. A știut să le arate și

Raisa OSACI
4. VII. 1946 - 8. XI. 2004

gloriosul trecut al poporului nostru, pentru a educa niște patrioți adevărați, și realizările științifice ale umanității, ca să ie însufle entuziasmul de a studia, valorile estetice și morale ale societății, pentru a-i transforma în adepți ai frumosului. Raisa Osaci nu a avut doar doi copii, un băiat și o fată, frumoși la chip și la suflet ca și dînsa. A mai avut un copil, un copil răsfatat, pentru care și-a dedicat jumătate din viață, a muncit asupra lui de dimineață pînă seara, fără zile de odihnă. Acest copil era Biblioteca publică "Târgoviște", un copil care avea parte de cea mai multă atenție,

grijă, dragoste.

O boala necruțătoare a doborât-o în procesul de activitate. O maladie incurabilă. Raisa Osaci nu a știut sau nu a vrut să creadă în destinul ei crud. Prea mult și-a iubit biblioteca, da, anume biblioteca ei, care era adevărata ei casă. S-a stins cu gîndul sau cu visul să mai vadă o dată, pentru ultima oară, biblioteca.

Raisa Osaci - directorul bibliotecii "Târgoviște", a fost un bun profesionist și un patriot ardent. A avut destule lup-te cîștigate în acest război greu pentru afirmarea conștiinței naționale și personale. Și va rămîne mult timp în conștiința noastră. Ca o amintire călduroasă despre o slujitoare a Împărăției Cărilor, unde emana căldură și înțelepciune în inimile și mințile cititorilor. Dumnezeu s-o primească și s-o odihnească în Împărăția Sa.

Colegii de serviciu

RECENZII ȘI CONSEMĂNĂRI

Bibliotecile pot fi utile pentru cei mai triști ca noi

Într-o lume atît de bulversată... este absolut firesc să se diversifice tot mai multe fiece aspect al vieții, muncii, comunicării... Își putea imagina cineva, cu 15-20 de ani în urmă, să citească o monografie întreaagă dedicată persoanelor dezavantajate și încă prin prisma ameliorării existenței acestora prin a le se oferi... cărți, lecturi, alte subiecte ale informării?

Se pare însă că dna dr. conf. univ. Lidia Kulikovski era preocupată de această problemă - pe cît de gravă, pe atît de stringentă -, încă de pe atunci cînd la noi (în URSS, respectiv în RSSM) persoane dezavantajate parcă nici nu erau - evident, din punctul de vedere al constructorilor "raului comunist". Îmi exprim această bănuială în ceea ce privește vechimea preocupărilor dnei L. Kulikovski, pentru că sînt convins: asemenea lucrări pot fi duse la bun sfîrșit desigur, grație unor minuțioase cercetări și elaborări, dar, obligatoriu - și datorită unor puternice

și de lungă durată trăiri: dragostea de aproape, compasiunea, dorința de a face bine altora etc.

Titlul și subtitlul cărții - **Servicii de bibliotecă pentru persoanele dezavantajate. Istoric. Prezent. Tendințe** - ne spun deja destule despre conținutul ei. Parcurgînd compartimentele ce alcătuiesc studiul, ne edificăm și mai mult în ceea ce privește mesajul monografiei, demersul cercetării:

I. Accesul persoanelor dezavantajate în contextul politicii sociale moderne;

II. Evoluția serviciilor de bibliotecă pentru persoanele dezavantajate în cadrul sistemului instituțiilor BM "B.P. Hasdeu" din Chișinău;

III. Repere teoretico-experimentale pentru un concept modern al serviciilor de bibliotecă - persoanelor dezavantajate. (IV). Concluzii.

Așadar, dna L. Kulikovski traversează inițial un traseu aproape clasic: problema văzută în trecut, apoi în actualitate, în fine - scrutează perspectivele, la